

Tiskový materiál k filmu

X – MEN: APOKALYPSA

Premiéra: 19. května 2016

Po snímku *X-Men: Budoucí minulost* se režisér Bryan Singer rozhodl posunout tuto filmovou sérii do nových výšek a přichází s filmem *X-Men: Apokalypsa*. X-Meni zde bojují s prvním a nejsilnějším mutantem jménem - Apokalypsa. V roce 1983 se neporazitelný a nesmrtelný Apokalypsa po několika tisíciletích spánku probudí. Rozzuřený, že jeho druhové nejsou již považováni za bohy, sestaví tým silných mutantů, včetně sklíčeného Magneta, aby vymítli lidstvo a nastolili nový světový řád, kterému chce vládnout. Raven (Jennifer Lawrencová) a profesor X (James McAvoy) musí zastavit Apokalypsovu cestu globální destrukce a stanout v čele týmu mladých X-Menů v epickém zúctování se zdánlivě nezastavitelným nepřítelem.

APOKALYPSA NYNÍ ... A KDYSI

Nebylo snadné přijít s dalším pokračováním po kritikou oslavované filmové senzaci *X-Men: Budoucí minulost*. Cílem tvůrců navíc nebylo pouze naplnit očekávání diváků, ale překonat je. “Čekala nás skutečná výzva, vymyslet příběh, který by *Budoucí minulost* předčil svým rozsahem,” říká filmový scénárista a producent Simon Kinberg.

Tvůrčí zlom nastal ve chvíli, kdy se rozhodlo, že antagonistou nového snímku bude ten nejsilnější mutantů padouch v celém x-menovském vesmíru. “Apokalypsa představuje kosmickou hrozbu. Tento rozměr se líbil nejen Bryanu Singerovi, ale i mně,” dodává Kinberg.

Singerovo pojetí této postavy bylo pro snímek zásadní. V roce 2000 znovuobjevil komiksový žánr svým debutem *X-Men*, po němž v roce 2003 následovala filmová senzace *X2*. V těchto filmech a pak o něco později v *X-Men: Budoucí minulost* Singer hladce spojil sci-fi, akčnost a dobrodružství.

Singera obzvláště přitahovalo Apokalypsovo sebe označování za boha. “Byl jsem fascinován myšlenkou dávných mutantích sil a co by si mutant myslel, kdyby se narodil před 20.000 nebo 30.000 lety. Samozřejmě, že by si o sobě mysleli, že jsou bohy a také by se podle toho chovali. A bylo by na ně tak nahlíženo a byli by uctíváni jako bohové.

“Apokalypsa věřil, že je jeho povinností vybudovat novou společnost a vymýtit přirozenou divokost lidí. V průběhu tisíciletí se mu to opakovaně dařilo – například s Babyloňany, Arkád'any, Sumery. Byl oslavován jako bůh v průběhu mnoha životů.“

“Bryan vpadl do komiksové historie, aby přivedl tohoto neuvěřitelného ničemu ze vzdálené minulosti zpět,” říká producent Hutch Parker. Je tomu tak. Dlouho předtím, než si svět uvědomil existenci mutantů, Apokalypsa vládl jako bůh. “Ve skutečnosti si sám sebe představuje nejen jako boha, ale jako Boha,” říká Kinberg. “To je pro darebáka tohoto kalibru velká myšlenka. Nejedná se tu už o boj mezi lidmi a mutanty, jak jsme viděli v předešlých dílech. Je to o světě podle Apokalypsy, kde mohou přežít jen ti silní.”

“Je to hrozba, jakou si žádný z X-Men nedokázal představit,” dodává Parker. “Apokalypsa je starodávny, jakoby z jiného světa.”

Vzhledem k Apokalypsově globální vizi ničení, není žádným překvapením, že je tento snímek tím nejvíce vizuálně ambiciózním ze všech snímků z řady *X-Men*. “Nejen, že cestujeme po celém světě, ale mluvíme tady o možném konci světa a možná i o konci vesmíru,” říká kameraman Newton Thomas Sigel, který spolupracoval se Singerem již na *X-Men: Budoucí minulost*, *X2* a *X-Men*. Oscar Isaac, který ztvárnil hlavní postavu, se přidá: “Vše je připraveno pro epickou bitvu mutantů s mega-mutantem. Bitva mezi X-Meny a Apokalypsou je šílená.”

Diváci měli příležitost Apokalypsu spatřit v sekvenci po závěrečných titulcích filmu *X-Men: Budoucí minulost*. Mladší verze tohoto mutantu v ní telepaticky stavěla pyramidy, zatímco mu jeho nohsledi přihlíželi.

Apokalypsova 5000 let dlouhá absence započala, když civilizace dosáhla svého vrcholu. Nyní se probouzí ze spánku v momentě, když se lidstvo ocitlo v nejhlubší krizi. Poté, co se probudí v Káhiře v roce 1983 ze svého tisíciletého spánku, Apokalypsa je šokován a odrazen úpadkem naší planety - auta, hluk, znečištění – to vše jsou známky nevydařeného světa, který musí očistit. Jeho mise zní: vyhladit slabé a vytvořit nový svět - pro silné.

“Je to doba plná konfliktů, válek a ničení,” říká Singer. “Apokalypsa to vnímá jako civilizaci, která zoufale potřebuje redukci. Vžívají falešné modly,

uctívají peníze a vlastní jaderné zbraně, které jim dávají falešný pocit božské moci. To na Apokalypsu neplatí. Takže s tím chce skoncovat a začít všechno pěkně od začátku. Přetvořit Zemi k obrazu svému.”

Kinberg vyrůstal v 80. letech a uvědomuje si, jak byla tato doba poznamenána přemírou a výstředností, což se projevovalo na účesech, v módě a automobilech. “V roce 1983 se Apokalypsa probudí z dokonalosti starověké egyptské kultury do hustě osídleného, znečištěného, nukleárními zbraněmi ohroženého světa,” říká. “Takže jeho motivace je pochopitelná, ale jeho metody a cíle jsou extrémní.”

Oscar Isaac přijal roli Apokalypsy po svém hvězdném úspěchu jako hrdinný pilot Poe Dameron ve *Star Wars: Síla se probouzí*. Isaac označil Apokalypsu jako „tvůrčí/ničivou sílu této země. Když se mu zdá, že se svět nevyvíjí kupředu – jak se tomu stalo v roce 1980, zničí celou civilizaci.“

Singer zvažil a poté odmítl názor ztvárnit tuto postavu jako obra, přinejmenším po většinu snímku. “Uvidíte ho v nadlidské velikosti, takže o tuto satisfakci nepřijdete,” vysvětluje. “Ale také jsem cítil potřebu, aby uplatnil své přesvědčovací schopnosti. To je důvod, proč jsem pro roli vybral opravdu dobrého herce – Oscara a nenechal Apokalypsu vytvořit pouze digitálně. Odehrají se tu zcela velkolepé věci, proto bylo důležité cítit pocit reálnosti, že je Apokalypsa fyzická bytost. Nikdy jsem nechtěl ztratit herce uvnitř CG animace.”

Tato role vyžadovala spojit krutost a násilí s unikátním druhem lidskosti. Je to křehká rovnováha, kterou Isaac provádí mistrovsky. “Oscar disponuje všemi tóny velkých herců,” říká Kinberg. Parker dodává: “Oscar je přirozený a charakterní, je opravdu jakýmsi středobodem tohoto filmu, kolem kterého se vše otáčí.”

RAVEN, CHARLES A ERIK: NADĚJE, ZOUFALSTVÍ A ARMAGEDON

Svět roku 1983 prošel dramatickými změnami v zacházení s mutanty. Tato nová fáze lidské evoluce je nyní přijímána většinou (ale ne všemi) a to díky hrdinství Raven/Mystique, která (jak bylo vidět v *X-Men: Budoucí minulost*) zabránila atentátu na amerického prezidenta a válce mezi mutanty a lidmi.

Raven, mutantka s modrou pleť, se snaží nalézt smysl svého života, stejně jako přijmout sama sebe. Do této chvíle se skrývala před světem, vyhýbala se proslulosti a slávě nositelky naděje a změny pro nový, s mutanty integrovaný svět. Brání se nést na ramenou břemeno této zodpovědnosti. Cítí, že s ohledem k velké části své minulosti si nezasluhuje, aby byla vnímána jako hrdinka.

Raven nyní žije podle svého vlastního přesvědčení a pracuje nezávisle jako podzemní mutantní spasitel. Bojuje proti zbývajícím případům vykořisťování mutantů lidmi a pomáhá těm, kteří jsou stále pronásledováni.

“V tomto příběhu je tato postava více ‘Raven’ než ‘Mystique’, protože se nemůže projevat jako skutečná mutantka ve světě, který stále není mutantům nakloněný,” říká držitelka Oscara, Jennifer Lawrencová, která roli poprvé ztvárnila v *X-Men: První třída* a pak si ji zopakovala v *X-Men: Budoucí minulost*. “Nikdo netuší, že je mutant. Když se s ní setkáme v tomto filmu, žije tajný život jako Raven.”

Poslání Raven - pomáhat mutantům - vyvrcholí v masivní bitvě s Apokalypsou. Ale nejprve se opět shledá s oběma muži, kteří jí jsou blízcí a s nimiž sdílí složitý a neustále se vyvíjející vztah: Charles Xavier (neboli Professor X) a Erik Lensherr (Magneto). Raven a Charles mají společnou minulost a byli součástí původního týmu X-Menů. V následujících letech se odcizili, následkem zeměpisné vzdálenosti i filozofie.

Když se znovu setkají, Raveniny postoje se střetávají s Charlesovými. “Stále nevěří, že by lidé mutanty přijali. Měla možnost poznat jejich temnější stránku,” vysvětluje Singer. “Takže Raven v tomto směru Charlese konfrontuje. On nemá v úmyslu vybudovat bojovou sílu jakéhokoli druhu. Jejich názory na to, kde se svět ocitl v posledních deseti letech a jak to vedlo ke vzniku X-Menů, se liší.”

Když se znovu setkáme s Charlesem v *X-Men: Apokalypsa*, přeorientoval se na zakládání škol pro nadané děti, jako bezpečné útočiště pro mutanty, kteří se zde učí, jak ovládat své síly.

V kontextu marvelovského vesmíru Kinberg vnímá Xavierovu školu jako radikální myšlenku. “Je to člověk, který přijal spoustu dětí. Učí je v ‘Rizikové místnosti’. Snaží se zabránit zlu a bezpráví po celém světě. Místo toho, abychom se této myšlence vyhnuli, rozhodli jsme se prozkoumat a přijmout jak radikální X-Meni jsou,” vysvětluje.

Xavier je schopný telepat a jeho největším darem je “empatie a schopnost učit. Události v posledním filmu mu daly naději a větší odpovědnost,” říká James McAvoy, který se opětovně ujal této role.

Xavierův optimismus a naděje v roce 1983 jsou otočkou o 180 stupňů, vzpomeneme-li si na zlomenou postavu ve filmu *X-Men: Budoucí minulost*. “Je obklopen skvělými mladými studenty a je schopen překonat předsudky, strach a nenávisť, která ve světě přetrvává,” říká McAvoy. Jeho myšlení projde dalším vývojem poté, co Apokalypsa nastolí vládu teroru a destrukce. “Xavierovy nejhorší obavy vyplouvají na povrch a on musí dospět do reality světa, který se ocitl v rukou zlého mutanta,” dodává McAvoy. “V některých ohledech se musí stát více militantní, více jako Magneto.”

McAvoy má samozřejmě na mysli svého nejbližšího přítele a nelítostného soupeře, který, když se s ním znovu setkáme v *X-Men: Apokalypse*, konečně žije v míru. Když se mu nepodařilo uskutečnit atentát na amerického prezidenta v závěru *X-Men: Budoucí minulost*, Magneto zmizel. Jeho odmlčení a absence prospěla integraci mutantů do společnosti.

Po deseti letech “pověsil svůj plášť a zlé úmysly na hřebíček,” říká na Oscara nominovaný herec, Michael Fassbender, který se opět ujal role mocného mutanta. Magneto žije klidným životem v malém městě v Polsku. Má ženu a malou dceru a práci v ocelárně. Když konfrontace s místními úřady skončí tragicky, Magnetův klidný život se ocitne v troskách a zlomí mu to srdce.

„Magneto se rozhodl napodobit život svých rodičů, žije a pracuje v jeho rodné zemi, v Polsku,“ říká Singer. „Ale nedopadne to dobře. Je zdrcený a nabere zkázný kurz.“

ÚTOK

Opět poháněn vztekem a pomstou, Magneto podlehne Apokalypsově nabídce, aby se stal jedním z jeho čtyř, nově reformovaných, apokalyptických jezdců. Inspiravoných biblickou vizí čtyř jezdců na koních, kteří byli symbolem přicházející zkázy a utrpení. Apokalypsovi jezdci jsou jeho mutantími nohsledy. Fassbender říká: „Žijí na okraji společnosti. Byli z ní vyloučeni nebo týráni.“

Apokalypsa tak tedy má v roce 1983 k dispozici čtyři jezdce: Magneta, Psylocke, Angela a Storma. Psylocke, v podání Olivie Munnové, je silná telepatka a trénovaná jako Ninja zabiják. Setkáváme se s ní jako s tělesnou stráží Calibana, podzemního mutanta stopaře. Apokalypsa vycítí schopnosti Psylocke a přemluví ji, aby se přidala k jeho misi. „Je to fascinující postava,“ říká Munnová. „Na rozdíl od mnoha svých kolegů mutantů, kteří zabíjejí pouze tehdy, když je třeba, Psylocke vždy zabíjí ráda, nemá s tím žádný problém.“

Munnová, která je fanouškem této komiksové postavy, říká, že Psylocke měla vždy zásadní dějovou linii: „Je zdatná bojovnice, silná a nelítostná. Představuje skutečnou ženskou sílu.“

Storm (jejíž jméno je ve skutečnosti Ororo Munroe) je sirotek vychovaný jako zloděj v ulicích Káhiry. V podání Alexandry Shippové, Storm má možnost ovládat všechny aspekty počasí. Storm také umí létat a to díky její schopnosti řídit větrné proudy. I když se jednou stane jedním z nejvíce ceněných vůdců X-Menů, Storm, kterou poznáme v tomto filmu, se potýká s vlastní identitou, než ji Apokalypsa přesvědčí, aby se přidala k jeho týmu.

“Tato Storm je více lehkovážná a poháněna emocemi než dospělá Storm, kterou známe z minulých X-Men filmů v hlavní roli s Halle Berry,“ říká Shipp. “Je zmatená, neví, kým chce být a nedostatek příležitostí ji zavede k Apokalypsovi a stane se jedním z jeho jezdců.”

Čtvrtým jezdce je Angel, jehož mutace mu nadělila velká křídla a schopnost létat. Angelova obratnost, síla a reflexy z něj udělaly smrtonosného bojovníka.

Ve filmu *X-Men: Apokalypsa*, poté, co utrpí vážné zranění svých křídel, se z Angela stane rozzuřený punker. Je to opilec, neupravený a přežívající čistě

díky instinktům. Setkáme se s ním jako s bojovým šampionem v podzemním světě východního Berlína. Angel je osloven Apokalypsou, který mu dává možnost vyventilovat jeho hněv a připojit se k jeho jezdcům. Tento super mutant najde v Angelovi ochotného přívržence, který hledá smysl života, namísto pouhého smyslu pro zabíjení. Výměnou za jeho věrnost mu Apokalypsa opraví křídla. Přetvoří je na kovová a stanou se tak nezničitelná, navíc z nich může vysílat smrtící střely.

Ben Hardy, který vzlétne do oblak jako Angel, věděl, že tuto postavu fanoušci filmové série netrpělivě očekávají a proto tvrdě pracoval na tom, aby ji přivedl k životu a k dokonalosti. To představovalo přísný cvičební režim. Hardy cvičil šest dní v týdnu a držel přísnou dietu: „Abych vypadal tak nadlidsky, jak jen to bylo možné,“ říká. Pro scény ve vzduchu Hardy podstoupil trénink a vykonal kaskadérské scény v závěsu na ocelových lanách. Bohužel se nevyhnul závratím. „Být 10 metrů nad zemí a snést se ve vysoké rychlosti k zemi, bylo jako strávit celý den na horské dráze,“ říká Hardy.

OBRANA

Zatímco Apokalypsa sestavuje skupinu jezdců, Charles učí a školí své mladé studenty. Když dojde na Apokalypsovo běsnění, mladí muži a ženy musí rychle dospět. Jak říká Raven: „Již nejste studenty, jste X-Meni.“

Mnoho z těchto ikonických postav bude divákům známo, ale my se v tomto filmu setkáváme s jejich mladšími verzemi. Singer říká, že přivést k životu tyto postavy bylo jedním z vrcholů práce na *X-Men: Apokalypsa*. „Svět přijal mutanty a tento film mu představí nejen nové postavy, zároveň z nich vytvoří tým a vysvětlí, proč bylo X-Menů zapotřebí. Nejsou jen pouhými studenty, kteří navštěvují Xavierovu školu. Chápu, že se někteří z nich cítí jako vydědění a chtějí patřit někam, kde jsou akceptováni. Ale proč bojová jednotka mutantů? Z jakého důvodu? O tom právě pojednává tento film.“

Jean Grey (Sophie Turnerová) má dvojí schopnosti telepatii a telekinezi. Ale jako teenager se její schopnosti dostanou mimo kontrolu a ona je musí ovládnout v zájmu své vlastní bezpečnosti a bezpečnosti ostatních studentů v

Charlesově škole. Charles rozpozná její potenciál a vezme ji pod svá ochranná křídla, stejně jako to udělal s Raven (v *X-Men: První třída*). McAvoy říká, že Charles a Jean si vytvoří silnou vazbu, protože “chápe, jak je těžké ubrat a přidat plyn.”

I pod Charlesovým vedením Jeanino přizpůsobení se škole a jejím kamarádům není snadné. “Jean cítí odcizení,” říká Turnerová. “Je ve škole pro mutanty, ale nemůže s nimi plně srovnat své síly a ostatní studenti se jí buď bojí nebo si myslí, že je exot.”

Věci se začínají měnit, když Jean pozná spolužáka Scotta Summerse, v podání Tye Sheridan, vytvoří se mezi nimi pouto a ona rozkvetne. Je to dynamický vztah, říká Kinberg a “původ jejich milostného příběhu.”

Nejdříve se však Scott (neboli Cyclops) musí vyrovnat se svými vlastními silami, které mu umožní vysílat silné optické střely, které se dají zkrotit pouze rubínovými brýlemi. Zatímco fanoušci vědí, že Scott je předurčen stát se vůdcem X-Menů, v roce 1983 je jiným člověkem. Štíhlý, rozpačitý a plný dospívající úzkosti, Scott chová vůči svému staršímu bratrovi Alexovi, neboli Havokovi (Lucas Till), zášť. Setkali jsme se s ním již ve snímku *X-Men: První třída*.

Scott, stejně jako mnoho z jeho mutantích bratří, měl zpočátku pocit, že mezi ně nezapadá. “Má přímočarý smysl pro humor,” říká Sheridan, ale zároveň poznamenává, že Jean rychle změní svůj temný postoj. “Mezi Scottem a Jean dojde k rozpačitému, lehce provokativnímu a koketnímu prvnímu setkání, které je základem toho, co přeroste ve velmi důležitý vztah.”

Je to Hank McCoy/Beast, který pro Scotta navrhne boji odpovídající hledí a umožní mu ovládat jeho silné optické střely. To vše spadá do jeho kompetence. Má intelekt na úrovni génia a jako Beast disponuje neobvyklou divokostí, zvýšenou silou, rychlostí a hbitostí.

Hank strávil posledních deset let přestavbou Xavierovy školy pro Nadané. Nicholas Hoult, který se opět ujal této role, říká: “Hank i nadále staví důmyslné přístroje a udělátka, vylepšuje Celebro a vymýšlí nadzvukový, střelám odolný tryskáč. Je rád učitelem a rád má kolem sebe mladé mutanty.”

Mezi tyto mladé mutanty patří Peter Maximoff/Quicksilver, který je nadaný extrémní rychlostí. Byl jednou z postav z *Budoucí minulosti*, která utekla z vězení díky fantastické a vizuálně poutavé sekvenci, kde Quicksilver běží podél stěn v Pentagonu, ve snaze o osvobození Magneta ze zdánlivě nedobytného vězení.

Diváci nikdy nic podobného ve filmu neviděli. Ale scény s Quicksilver v *X-Men: Apokalypsa* to maximálně předčí. “Zábava během tvorby nové scény šla ruku v ruce s filozofií Quicksilvera, která je, že se může pohybovat tak rychle, že se jeho celodenní aktivita odehraje během mrknutí oka,” říká supervisor vizuálních efektů, John Dykstra. Evan Peters, který si zopakoval svou roli ze snímku *X-Men: Budoucí minulost*, dodává: “Quicksilverův čas existuje v rámci vlastních zákonů. Pohybuje se tak rychle, že se zdá, jako by se zastavil čas. Přitom to je pro něj velmi namáhavé.”

Nová sekvence vyžadovala použití různých kamer, jako Phantom a Red, natáčelo se v různých rychlostech, někdy až 3200 snímků za sekundu. “Je to dvouminutová scéna a trvalo nám více než měsíc a půl ji natočit,” říká Singer, “využili jsme při ní některých z nejvyspělejších technologií. Má to jinou atmosféru než scény v *Budoucí minulosti*. Je to trochu hořkosladké. A zcela určitě jedinečné.”

Některé věci se však nikdy nezmění: mutanti sice žijí mezi lidmi deset let, ale Quicksilver stále žije v matčině suterénu. “Je tak trochu v depresi,” říká Peters. “Snaží se najít někoho, s kým by mohl navázat jedinečný vztah.”

Dalším nováčkem v Xavierově škole je Kurt Wagner/Nightcrawler, jehož démonický vzhled, modrá kůže, žluté oči a dlouhý, ostnatý ocas z něj udělali vyděděnce dávno předtím, než si uvědomil své nadpřirozené síly. Patří mezi ně hbitost a schopnost teleportace (a k tomu doprovodný zvukový efekt). Nightcrawler je zde představen jako plachý, emocionální a naivní, avšak zároveň neobyčejně moudrý, tichý prorok.

Kodi Smit-McPhee (*Zrození Planety opic*) hraje postavu, o které mladý herec věří, že najde mezi diváky oblibu. “Kurt je v jádru tradiční, šťastný, divoký, stejně jako věrný a zranitelný,” vysvětluje.

Nováčkem ve vesmíru X-Menů je Jubilation Lee/Jubilee v podání Lany Condorové. Jubilee má schopnost střílet z rukou energetické paprsky. Je známá svým dlouhým žlutým kabátem a nadšením pro módu. Jubilee je 18. Užívá si mládí, tráví většinu svého času s Jean, Scottem a Nightcrawlerem. Condorová konstatuje, že tato postava “dokonale zapadá do prostředí osmdesátých let. Užívá si zábavy, popové kultury a stejně jako mnoho lidí v jejím věku, mutant nebo ne, má ráda videohry.”

K X-Menům se na jejich cestě k zastavení Apokalypsy přidá Moira MacTaggertová, agentka CIA. Moira je Charlesovou bývalou láskou. Vymazala své vzpomínka na jejich společně strávený čas v roce 1962, v době, kdy byl strach a nedůvěra k mutantům na vrcholu. Chtěla se uchránit před útoky anti-mutantních skupin.

Rose Byrneová, která se vrací ve své roli z *X-Men: První třída*, konstatuje, že navzdory Moirčině ztrátě paměti, její spojení s jejími mutantními přáteli zůstává silné. “Moira je v některých ohledech vyděděncem,” říká Byrneová. “Je velkou stoupenkyní a obhájkyňou mutantů, ale boj s Apokalypsou se stává její prioritou.” I přesto vyvine snahu o obnovení vztahu s Charlesem. “A on dá Moirě ten největší dar...“, toť vše, co je k tomu ochotná prozradit.

Další lidský tajný agent se vrací v tomto filmu a co se týče pohledu na mutanty, je Moirčiným pravým opakem. William Stryker je specialista na tajné operace a vojenský vědec usilující o zničení mutantů. Je schopný zajít až do extrému, aby zabránil tomu, co vnímá jako existenční ohrožení lidstva. Naposledy jsme se s ním setkali ve snímku *X-Men: Budoucí minulost*, kolem roku 1973 a Stryker pokračuje dál ve své misi zbavit svět mutantů. Josh Helman, který si roli zopakoval, říká: “Stryker dělá to, co je dle jeho přesvědčení nutné – chce zachránit svou zemi a to za každou cenu.”

SVĚT APOKALYPSY

Natáčení *X-Men: Apokalypsy* začalo 20. dubna 2015 v Montrealu v Kanadě, konkrétně v Mel's Cité du Cinema (běžně označovaném jako Mel's), což jsou ateliéry o rozloze 27 akrů na Ile de Montréal s výhledem na řeku svatého

Vavřince. Na pozemku se nachází sedm ateliérů o rozloze 116 500 čtverečních stop. Filmová produkce zužitkovala každou čtvereční stopu, aby uspokojila své požadavky. Kromě toho tým obsadil řadu reálných lokací po celém městě, včetně několika průmyslových zón, opuštěného divadla, starého nákupního centra a srubu v lese.

Kameraman Newton Thomas Sigel přijal výzvu prozkoumat nové světy s nadšením. Patřil sem například starověký Egypt, moderní Egypt, Polsko, NDR a Spojené státy v roce 1983. Vymezil si každé prostředí v několika ohledech, zejména pokud jde o barvy. Blízký východ měl mít zlatý, do písku zabarvený odstín, atmosféru prodchnutou zlatem, pocitem tepla a sucha.

Natáčení v Quebecu na konci drsné kanadské zimy představovalo výzvu. O staroegyptských interiérech Sigel říká: "Vysílali jsme sluneční paprsky do útrob pyramidy a toto světlo mísili s ohněm a olejovými světly, které se skutečně používaly před 4000 lety. O tisíciletí později, "Káhira hraje směsicí barev a světél a zlatého slunce, které jsme vytvořili," říká Sigel.

Oscarem oceněný filmový architekt, Grant Major (*Pán prstenů*) se spolu se svou talentovanou art-directorkou Michèle Laliberté (*X-Men: Budoucí minulost*) a s na Oscara nominovanou scénografkou Anne Kuljian (*Divergence*) chopil nelehkého úkolu dohlížet na navrhování, tvorbu a výstavbu téměř šedesáti filmových dekorací, stejně jako design a úpravu četných filmových lokací v a kolem metropolitní oblasti Montrealu.

Majorovým hlavním úkolem bylo znovu vytvořit starověký a moderní Egypt. Přitom musel zůstat věrný bohaté výtvarné tradici X-Men komiksů a předchozích filmů. Bylo to o tom, "učinit zadost designérům, kteří na tom pracovali přede mnou," říká Major, "spolu s kultovními návrhy X-Mansion a Cerebra, které mají vybroušený styl." Pro stavbu egyptského chrámu filmaři oslovili egyptologa, aby jim pomohl s výzkumem. Major měl dlouhý seznam otázek. Egyptolog mu poskytl hieroglyfy, fráze, které odrážely příběh a prvky, které zdobily chrám. V dekoraci chrámu se nacházely čtyři obří sochy. Všechny hieroglyfy byly vypracovány ručně v menším formátu a obkresleny. Pak byly vyřezány strojem C & C "jako tažné linky na polystyrénových deskách, aby naši

sochaři získali referenční body,” vysvětluje Major. “Měli jsme k dispozici velký tým, všichni pracovali z pěnovými panely celé měsíce, vyřezávali a omítali, než práci převzali malíři. Bylo dobře, že jsme začali včas.”

Laliberté říká, že masivní destruktivní scény tento film odlišují od jeho předchůdců. “Výzvou apokalyptické zápletky bylo, vytvořit všechno krásné a pak to rázem zničit,” vysvětluje. V jedné z největších scén filmu *Apokalypsa* staví novou, obří pyramidu v polovině roku 1983 v Káhiře. Major našel nedaleko od Montrealu starou továrnu, která se měla bourat. “Tyto budovy jsme strhli. Vrstvu po vrstvě jsme pak vytvořili zničenou okolní krajinu,” říká Major.

V případě *X-Mansion*, Major zdědil umělecké návrhy od architekta Johna Myhre, který je vymyslel pro původní *X-Men* film, stejně jako pro *X-Men: Budoucí minulost*. Singer ale zatoužil po ještě větším sídle, takže Major přidal dvoupatrovou knihovnu, „studentský salónek,“ ložnice, koupelny a různé spojovací chodby. Dekorace byla rozvržena do několika různých pater a zabrala dva velké ateliéry v Mel's ateliérech, kde dokonce musela být jedna dělící stěna odstraněna, aby se prostor přizpůsobil budovanému sídlu. Jedná se zatím o největší dekoraci postavenou v architektonickém stylu, který navrhl Myhre. Poprvé diváci uvidí celý dům, „360 stupňů shora dolů a do všech stran,“ říká Major, „a pak to celé vyhodíme do povětří.“

Pozemek obklopující vybudované sídlo byl osázen stovkami stromů, keřů a květin. Kromě hlavní budovy, bylo ještě postaveno několik satelitních dekorací pro Quicksilverovu scénu, včetně koupelny, několika ložnic, knihovny a balkonu. Stejně tak Cerebro prošel úpravou ve stylu osmdesátých let.

Jednou z klíčových scén, ve které se představí mutanti Cyclopové, Jean Grey, Nightcrawler a Jubilee, se odehrává v nákupním centru, které nabídlo bohaté dobové detaily. Major a jeho tým našel ideální lokaci: autentické dobové nákupní centrum na okraji Montrealu, které nebylo od 80. let zrekonstruováno. Naštěstí majitel nemovitosti a obchodníci byli ochotni nechat své obchody projít proměnou. Major a jeho tým obchody vyprázdnil, přivezl rekvizity a zboží a kompletně prostor zrekonstruoval, aby lokace vypadala jako obchoďák ze Singerova mládí. Tým prozkoumal populární komerční značky a maloobchodní

prodejce v daném období a dostal svolení, aby mohl použít značky a loga, jako třeba Contempo Casuals. Vzkřísil video herny a našel dobové hrací automaty. Jedna herna slouží ve filmu jako Space Port, což bylo shodou náhod jméno videohry, kterou Singer hrával jako kluk.

Dům a slévárna v Polsku, kde Magneto žije a pracuje, byla idylická místa, umístěná hned za Montrealem. Ve slévárně se vyráběly předměty odlité z kovu, jak se píše ve scénáři. Dům měl být podle návrhu zdoben květinovými motivy a našťěstí, roční období nabízelo všechny druhy květin, které si filmaři mohli přát. “Ten dům vypadal krásně v časném jarním počasí. Měl specifickou barvu, ale slévárna obrazu dodala naopak zrnitost,” říká Major. Tlumené barvy sekvencí z východní Evropy již v místě továrny existovaly.

DESIGN POSTAV

Výzvou při navrhování speciálního make-upu pro Apokalypsu bylo – přiznat, že se jedná o tvář Oscara Isaaca. Jeho proměna zpočátku trvala tři a půl hodiny, ale s trochou praxe byl nakonec tým o dvou lidech schopen Isaaca připravit na natáčení za hodinu a půl.

Make-up pro tuto postavu obnášel speciální díl, připevněný na čelo, díl pro úpravu nosu, tváře, čelisti a brady, hlavy a krku a dokonce i výrobu helmy. “Jediná část těla, která nebyla pokryta protetikou, byly Isaacovy oční bulvy,” vtipkuje specialita na masky, Brian Sipe. “S úpravou hlavy a krku, stejně jako s kostýmem, který se skládal z dvaceti částí, celý proces připomínal obří puzzle,” dodává. Jedním z významných komponentů Apokalypsova vzhledu jsou jeho kovově vyhlížející “dredy.” Výzvou bylo, aby jeho kostým vypadal heroicky na normálním člověku a zároveň herci umožnil volně se pohybovat,“ pokračuje Sipe. Také měl Isaaca chladit v horkém a vlhkém letním počasí Montrealu. “Použili jsme systém zvaný chladicí košile,” pokračuje Sipe. “Je to chladicí systém podobný tomu, co nosí automobiloví závodníci. Oscar byl ponořen do ledové vody, kdykoli nebyl v záběru, abychom udrželi příjemnou teplotu.”

Filmaři použili unikátní proces k vytvoření Apokalypsova hlasu. Singer vysvětluje: “Vždy používáme Oscarův hlas, ale během ADR, kromě standardního

Sennheiser mikrofonu, jsem použil ještě basový mikrofon u jeho pravé tváře a u levé tváře jsem použil basový drum mikrofon, abych zachytil vokální tóny, které by normálně nebyly lidským uchem slyšitelné. Se třemi mikrofony namířenými na jeho tvář, musel Oscar vždy držet hlavu na správném místě!”

Vedoucí týmu maskérů, Adrien Morot (*X-Men: Budoucí minulost*) pracoval na Nightcrawlerovi a čtyřech apokalyptických jezdcích. Pro jezdce “Death” vytvořili vzhled inspirovaný pouští a pyramidami - téměř mumifikovaný, suchý, popraskaný vzhled. Jeho kůže vypadala jako starý pergamen. “Polovina tváře Death a ruce a tělo vypadaly jako vyschlé koryto řeky,” vysvětluje Morot. “[Jezdec] Pestilence se podobal vodnímu tvorovi v odstínech modré s keloidními jizvami na obličeji a nádherně šedivýma očima. Celá jeho hlava byla protetická, takže jizvy do ní byly integrovány. “Pestilence byla velmi zastrašující, ale krásná postava, na první pohled uklidňující, ale v zápětí je vás schopný zabít,” říká Morot se smíchem.

V komiksu je Nightcrawler hubený, s téměř kočkovitými prvky: jeho uši mají vzestupnou tendenci připomínající rysa, oči má jako panter. Aby zůstali věrní období 80. let, stejně jako Nightcrawlerovi v podání Alana Cumminga v *X2*, Morot udělal odlitek hlavy herce Kodi Smit-McPhee, aby získal formu pro výrobu protetických prvků. Stejně tak bylo zapotřebí odlitku jeho těla, aby mohli pro Smit-McPhee vyrobit ocas. Morot spolupracoval s MAC Makeup, aby vymysleli speciální odstín matné a odolné barvy, které bylo zapotřebí k vytvoření Nightcrawlerova vzhledu.

Morotův tým také navrhl Nightcrawlerův pohybující se ocas, o kterém říká, že pracuje s vlastním napětím díky vnitřnímu ukotvení.” Kdykoliv herec udělá pohyb, tak se sám o sobě pohne i jeho ocas. Morot byl překvapen škálou přirozeného pohybu, jakého byl schopen docílit, aniž by dovnitř musel umístit mechanický systém. V závěru natáčení příprava masky Smit-McPhee zabrala pouze hodinu a čtyřicet pět minut, včetně protetiky, make-upu, zubů, očí, obleku, který podporoval kinetický ocas, nohy a ruce. “Největší výzvou bylo, aby Nightcrawler vypadal reálně, a aby to byli maskéři schopní zopakovat každý den

natáčení,” říká Morot, “a samozřejmě, abychom naplnili představy fanoušků o tom, jak by postava měla vypadat.”

Kostýmní výtvarnice Louise Mingenbachová vycházela ze zdrojů a zásob četných kostýmních fundusů v USA a v Montrealu a prohledala obchůdky s dobovým oblečením po celé Severní Americe. Našla tisíce kousků oblečení a byla tak schopná obléknout herce ve stylu Káhiry 80. let, východního Německa a USA. Odhaduje, že celkem shromáždili necelých 100 tisíc kusů kostýmů a oblékli mezi 2,000 a 3,000 lidmi.

Mingenbachovou na celém procesu nejvíce inspiroval brainstorming se Singerem, s nímž spolupracovala v minulosti již sedmkrát. “Nedali jsme si žádné limity a díky tomu jsme byli nejkreativnější,” říká.

Mingenbachová upozorňuje na scénu slavnostního procesí, která se odehrává ve starém Egyptě, v němž se objeví “Núbijci s velkými vějíři, lodě, čtyři jezdci - a Apokalypsa,” vysvětluje. Během tohoto okamžiku bylo na natáčení 30 kostymérek, které od čtyř hodin od rána připravovaly herce pro záběr.

Apokalypsův šatník byl jeden z nejtěžších a nejdetailnějších na sestavení. Poté, co byl Oscar Isaac do role obsazen, všechny návrhy byly přizpůsobeny jeho tělu, s přihlédnutím k detailům jako lícní kosti a délka krku. Během příprav tým měsíce testoval látky, barvy a textury. “Všechny látky, které Oscar nakonec nosil, byly vyrobeny speciálně pro tuto postavu,” říká Mingenbachová. “Měli jsme asi čtyři měsíce na návrh a výrobu kostýmu a málem nám to nestačilo.” Bylo zapotřebí dvou a někdy i tří kostymérek, aby herci pomohli do a z kostýmu, což byl proces, který trval více než 30 minut.

Apokalypsův kostým byl ovlivněn stylem moderního superhrdiny. Mingenbachová chtěla, aby byly postavy vnímány jako skupina – “válečníků, kteří jsou spřízněni,” říká. Její tým navrhl Angelova křídla, která byla schválena Singerem, ale nikdy nebyla vyrobena, protože byla příliš těžkopádná a na place nepraktická. Takže tento úkol byl přenechán oddělení vizuálních efektů. Kostým Bena Hardyho byl vyroben z pružnějších, jemných tkanin, než byly ostatní, s cílem usnadnit mu lepší pohyb pro jeho létající scény.

Singer vždy trval na získání co nejvíce odkazů z komiksů. V případě postavy Storma byla Mingenbachová inspirována některými Stormovými kostýmy z komiksů, konkrétně jejich liniemi, barvami a odkazuje se na starověký Egypt, starověké jezdce. Najde se zde silná vizuální linka mezi starověkým Egyptem a kostýmy v roce 1983.

Kostým Olivie Munnové, jako Psylocke, vychází přímo z komiksu. “Když přišlo na to, jak by měla vypadat, bylo pro mě velmi důležité, aby s tím byli spokojení fanoušci,” říká Munnová. Potíž byla, aby se tento kostým uplatnil v náročných akčních scénách. “Prakticky na sobě nic nemá,” říká Mingenbachová. Kaskadéři vyrobili postroje, které nebyly příliš robustní, takže herečka mohla plnit své kaskadérské kousky, aniž by měla pod kostýmem objemný staromódní postroj. Další výzvou bylo, že nebylo snadné Munnovou do kostýmu obléknout a vysvléct. “Bylo to, jako bychom na ni každý natáčecí den natahovali obří kondom. Jednalo se o latexový oblek vyrobený v jednom sexshopu v Los Angeles,” říká Mingenbachová se smíchem.

V případě kostýmů v sekvenci, která se odehrává ve východním Berlíně v roce 1983, “bylo vše více tlumené, zachované z předchozího desetiletí,” vysvětluje Mingenbachová. Tým oblékl tovární dělníky, lékaře, agenty Stasi, prostitutky a babičky. Spolupracovali s Grantem Majorem, aby byla barevná paleta omezená a jednotná.

Ve Westchesteru ve státě New York v sídle X-Mansion, to hrálo jasnými barvami charakteristickými pro Ameriku 80. let - neony, pruhy a puntíky,” říká Mingenbachová. Doba se inspirovala stylem takových ikon jako “Boy George, Michael Jackson a Brooke Shields.” Kostýmní návrhářka zvolila o něco méně křiklavý přístup k filmovým osmdesátým letům. “Počátek omdesátých let bylo těžké ztvárnit. V té době nebyly žádné hranice, ať šlo o doplňky, látky a jejich vzory, takže jsme trochu ubrali, aby kostýmy nepůsobily příliš rušivě.”

Při oblékání mladých mutantů v Xavierově škole Mingenbachová opět zůstala věrná komiksově předloze. Během spolupráce se Sophie Turnerovou v roli Jean Grey, Mingenbachová vzala v úvahu, že má herečka, stejně jako komiksová postava, ryšavé vlasy. “Sophie je krásná mladá žena,” říká

Mingenbachová, “ale občas jsme chtěli, aby byla rozpačitá nebo nesvá.” Na začátku příběhu Jean ještě nezná své místo, takže její oblečení bylo vybráno specificky pro to, aby ji zakrylo, aby se cítila chráněná,” říká Mingenbachová. Po většinu filmu, před závěrečnou bitevní sekvencí, má na sobě velké pánské sako se stylizovanými ramenním vycpávkami.

V případě kostýmu pro Nightcrawlera (v podání Kodiho Smit-McPhee), Mingenbachová řešila jako první věc jeho kabát, který měl nosit během klíčových sekvencí odehrávajících se během soubojů v klubu. Našla jeden starý kabát na hromadě vyřazených svršků v kostýmním fundusu Western Costume v Los Angeles. “Byl to starý flekatý cirkusový kabát s fantastickými špičatými šosy,” říká Mingenbachová. “Kodi pro to měl perfektní postavu. Takže jsme kabát vyrobili znovu a spárovali ho s asymetrickými kalhotami z osmdesátých let. Využili jsme trochu stylu “Boy George” a pro jeho scény v sídle jsme se snažili zůstat věrní komiksu. Pracovali jsme s červenou a černou a diagonálními tvary, které by fanoušci lehce rozpoznali.”

V oblékání Julibee Mingenbachová využívala více než 20ti kostýmů navržených pro herečku Lanu Condorovou. “Mohla jsem naslepo po něčem šáhnout a vybrala bych kousek, který by se mi líbil,” říká Condorová. Koneckonců v jejím šatníku byste našli zvonové sukně, legíny, kanady a halenky přes jedno rameno. “*Flashdance* provázel Jubilee na každém kroku,” říká Mingenbachová.

V roce 1983 nosí profesor Hank McCoy obleky, které Singerovi připomínaly obleky jeho otce z osmdesátých let. Hoult byl ze svého šatníku nadšený, stejně jako z doplňků. “Mám skvělé hodinky Casio s kalkulačkou z osmdesátých let a přijdou mi velmi vhod,” žertuje.

V případě Jennifer Lawrencové Mingenbachová vzala v úvahu Raveniny pracovní postupy: “Bojuje za určitou věc a nijak se nezabývá tím, jak vypadá,” říká návrhářka. Našla pro Lawrencovou ocvočkovnou koženou bundu a staré rock-‘n-rollové tričko. “Rok 1983 byl velkou érou rockerských holek,” říká Mingenbachová, “a tento druh vzhledu odrážel Raveninu vzpurnou povahu.” Uniformy X-Menů musely být více než praktické. Musely vypadat jako něco, co

bylo vyvinutu armádou. Obleky také měly vypadat stejně dobře na mužských a ženských členech týmu, včetně Hanka, Moiry, Raven, Quicksilvera, Jean, Scotta a Nightcrawlera. "To byla výzva," říká Mingenbachová, "přijít na to, aby to, co vypadá dobře na Jean Grey, také vypadalo stejně dobře na Hankovi."

KOUZELNÍK S VIZUÁLNÍMI EFEKTY

Dvojnásobný držitel Oscara, supervizor vizuálních efektů, John Dykstra má životopis tak dlouhý, že by z něj mohl postavit pyramidu. Jeho neuvěřitelná profesní zkušenost zajistila hladký přechod mezi reálným světem a světem fantazie. Pokud je Singer guru, co se týče X-Menů a jejich schopností, pak je Dykstra kouzelníkem, který plní jeho vizi.

"Superhrdinové nic bez vizuálních efektů nezmůžou," vtipkuje Dykstra. "Všechny schopnosti X-Menů jsou umocněny vizuálními efekty. Máme tu chlapíka, který používá akustické údery, hluk o nízké frekvenci, aby zničil své nepřátele; máme tu dalšího, který ovládá teplo a vysílá tepelné rány; další ovládá telekinezi. Představit různé schopnosti vizuálně bylo pro tento příběh zásadní a zobrazit je v konkrétní situaci a vytvořit smysl pro realitu i v situacích, které jsou samozřejmě neskutečné."

Natáčení ve 3D stereu dodalo další magický rozměr, takže se tým vizuálních efektů musel vypořádat s distorzí, která jim umožňovala nahládnout za okraje věcí. "Ovlivňuje to umístění předmětů v záběru a kompozici, způsob, jak předměty zasahují do okraj snímaného políčka, jejich jas, aby se zachovaly detaily a daly vzniknout dvěma separátním obrazů a vznikl tvar," vysvětluje Dykstra. Přirovnává proces "k rozdílu mezi barevným a černo-bílým obrazem. Ale není to o nic těžší než cokoli jiného. Touha diváků po sofistikovanějším obrazu roste exponenciálně a snaha udržet s nimi krok je vždy naší největší výzvou."

... MNOHEM VĚTŠÍ FILM

Singer přiznává, že zatímco jeho poslední režijní počín *X-Men: Budoucí minulost* byl uspokojující, nový film *X-Men: Apokalypsa* pro něj představuje ještě větší zadostiučinění a to v několika ohledech. "Co se týče rozsahu a vizuálního

ztvárnění to je mnohem větší film. V *Budoucí minulosti* se cestovalo v čase, objevili se v něm roboti a hodně se loupilo! Tento díl je o globálním ničení, božských postavách... mnohem větší film. Přitom ale nikdy nepřijdeme o emoce a postavy. Držíme se jich, protože jsou velmi důležité. Ale tentokrát zažijete mnohem větší podívanou.”